

Granskning av förebyggande arbete mot korruption

Rapport
Malmö stad

KPMG AB
2024-11-27
Antal sidor 22

Malmö stad

Granskning av förebyggande arbete mot korruption
2024-11-27

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Bakgrund	4
2.1	Syfte och revisionsfrågor	5
2.2	Avgränsning	5
2.3	Revisionskriterier	5
2.4	Metod	6
3	Resultat av granskningen	7
3.1	Riskanalys och intern kontroll	7
3.2	Kontrollmiljö och kontrollarbete	8
3.3	Stickprovskontroller	14
3.4	Hantering av indikationer kopplade till korruption	16
3.5	Uppföljning och återsrapportering	18
4	Samlad bedömning och rekommendationer	21

1 Sammanfattning

KPMG har av Malmö stads revisorer fått i uppdrag att granska stadens förebyggande arbete mot korruption.

Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunstyrelsen, tekniska nämnden och servicenämnden har säkerställt en tillräcklig intern kontroll för att förebygga, upptäcka och hantera korruption.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunstyrelsen utifrån sin uppsiktsplikt delvis har säkerställt en tillräcklig intern kontroll för att förebygga, upptäcka och hantera korruption.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att tekniska nämnden och servicenämnden delvis har säkerställt en tillräcklig intern kontroll för att förebygga, upptäcka och hantera korruption.

Bakgrunden till vår samlade bedömning är att det finns identifierade risker, rutiner och riktlinjer med bäring på korruptionsområdet inom styrelsens och nämndernas verksamhetsområden.

Vi ser dock behov av en ökad styrning från kommunstyrelsen gällande att förebygga, upptäcka och hantera korruption. Vi ser även behov av att säkerställa att frågan och analyser av risker kopplade till korruption hålls levande i organisationen.

I det följande redovisas samlad bedömning av revisionsfråga per revisionsobjekt:

Revisionsfråga	Bedömning
Genomförs riskanalyser för att identifiera svagheter i organisationen och i de egna verksamheterna kopplat till korruption?	Delvis
Har nämnderna säkerställt en god kontrollmiljö avseende risken för korruption?	Delvis
Finns det ett systematiskt arbete med kontroller utifrån beslutade riktlinjer och ingångna avtal?	Delvis
Hanteras indikationer på korruption enligt rutiner och riktlinjer?	I allt väsentligt
Genomförs uppföljning och återrapportering av arbetet med att förebygga, upptäcka och hantera korruption?	Delvis

Malmö stad

Granskning av förebyggande arbete mot korruption
2024-11-27

För närmare beskrivning av bakgrunden till våra bedömningar hänvisar vi till respektive avsnitt i revisionsrapporten.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi **kommunstyrelsen** att:

- Revidera vägledning gällande mutor och jäv för att säkerställa att antagna regelverk är uppdaterade och förenliga med gällande lagstiftning.
- Säkerställa implementering av handlingsplanen *Att förebygga och hantera ekonomisk brottslighet och oegentligheter i välfärden*, särskilt rörande metodstöd och kommunikationsinsatser.
- Tydligare säkerställa ett gemensamt förhållningssätt gentemot korruption genom kompetensutvecklande insatser för samtliga medarbetare.
- I samband med revidering av vägledning beakta rutiner för rapportering av oegentligheter och vilka funktioner som ansvarar för hantering.

Vi rekommenderar **tekniska nämnden** och **servicenämnden** att:

- Säkerställa ett bredare perspektiv på begreppet korruption i sina riskanalyser.
- Säkerställa att befintliga riktlinjer är kända samt att kontinuerliga dialoger kring förebyggande arbete mot korruption genomförs i verksamheterna.

Vi rekommenderar **servicenämnden** att:

- Säkerställa att det finns tillräcklig dokumentation avseende ÄTA-kostnader som tydligt visar var en kostnad är hänförlig och hur den har beslutats.

2 Bakgrund

KPMG har av Malmö stads revisorer fått i uppdrag att granska stadens förebyggande arbete mot korruption.

Anställda och uppdragstagare inom offentlig sektor och offentligt finansierad verksamhet förvaltar ett förtroende från allmänheten. Det får inte finnas tvivel om att beslutsfattande görs på sakliga och objektiva grunder.

Korruption innebär ett otillbörligt utnyttjande av den offentliga positionen för att uppnå privata fördelar. Korruption medför inte bara ekonomiska konsekvenser utan påverkar även legitimiteten för det politiska systemet, synen på politiker och tjänstepersoner och kommunens varumärke. Statskontoret har i rapporten *Nya utmaningar och gamla problem. Om korruption i kommuner och regioner* (2023:13) sammanställt de mest riskutsatta områdena: offentlig upphandling, inköp, teknisk förvaltning, plan- och byggfrågor samt välfärdsbrottslighet där externa aktörer medvetet vill dra nytta av välfärdssystemen. Enligt Statskontorets rapport är frågor som relaterar till bygg- och anläggningssektorn särskilt problematiska ur korruptionssynpunkt. En större grupp ärenden som har en stark koppling till byggverksamhet är de som berör tomt- och markanvisningar och försäljningar.

Att förebygga förtroendeskadliga beteenden är väsentligt för att upprätthålla medborgarnas förtroende. De förebyggande åtgärderna ska syfta till att skapa en kultur mot korruption och vara utformade på ett effektivt sätt för att undvika korruptionsrisker samt upptäcka korrupta ageranden. Följande är exempel på delar i det förebyggande arbetet: analys av risken för korruption, interna regler mot korruption, kommunikation och utbildning, rapporteringssystem samt verktyg för kontroll och uppföljning.

Kommunstyrelsen i Malmö stad beslutade 2020 om handlingsplanen (STK 2019–1285) *Att förebygga och hantera ekonomisk brottslighet och oegentligheter i välfärden*. Följande områden lyfts fram i handlingsplanen: otillåten påverkan och interna oegentligheter, inköp och upphandling, enskilda samt företag och föreningar som får bidrag och/eller levererar tjänster till staden. Kommunstyrelsen har samlat följt upp handlingsplanen vid ett tillfälle (januari 2022). Kommunstyrelsen fattade då beslut om att uppmana nämnder och helägda bolag att i relevanta delar och erforderlig omfattning bedriva fortsatt utvecklingsarbete inom de områden som omfattas av och redogörs för i handlingsplanen, och att uppdra åt stadskontoret att bedriva fortsatt utvecklingsarbete och uppföljning samt stödja nämnder och helägda bolag i arbetet.

I Malmö stads budget 2024 fastställs att Malmö stads nämnder ska motverka fusk och brott mot kommunens välfärdsverksamheter.

Det finns risk för att det förebyggande arbetet mot korruption inte är tillräckligt. Det finns risk för otillräckliga rutiner i hur korruption ska hanteras och rapporteras. Det finns vidare risk att en tillräcklig uppföljning och utvärdering av det förebyggande arbetet inte säkerställs. Ett bristande arbete mot korruption kan leda till både förtroendeskada och ekonomisk skada.

2.1 Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunstyrelsen, tekniska nämnden och servicenämnden har säkerställt en tillräcklig intern kontroll för att förebygga, upptäcka och hantera korruption.

Granskningen har omfattat följande revisionsfrågor:

- Genomförs riskanalyser för att identifiera svagheter i organisationen och i de egna verksamheterna kopplat till korruption?
- Har nämnderna säkerställt en god kontrollmiljö avseende risken för korruption?
 - o Finns det ändamålsenliga rutiner och riktlinjer?
 - o Är beslutade rutiner och riktlinjer kända i verksamheten?
- Finns det ett systematiskt arbete med kontroller utifrån beslutade riktlinjer och ingångna avtal?
- Hanteras indikationer på korruption enligt rutiner och riktlinjer?
- Genomförs uppföljning och återrapportering av arbetet med att förebygga, upptäcka och hantera korruption?

2.2 Avgränsning

Granskningen har avsett såväl nämndernas övergripande arbete som arbetet på enhetsnivå. På enhetsnivå har granskningen avgränsats till följande verksamheter:

- Tekniska nämnden: exploateringsenheten inom stadsutvecklingsavdelningen. Exploateringsenheten ansvarar för bland annat markanvisningsavtal och exploateringsavtal.
- Servicenämnden: byggprojektenheten inom avdelningen stadsfastigheter. Byggprojektenhetens uppdrag är att tillgodose Malmö stads behov av förskolor, skolor, kulturanläggningar, fritidsanläggningar och boende genom att bygga om och bygga nytt. Byggprojektenheten driver byggprojekt från idéstadiet hela vägen fram till överlämning av den färdiga byggnaden till lokalnyttjaren och fastighetsförvaltaren.

Granskningen av kommunstyrelsen har avsett dess uppsiktsplikt. Kommunstyrelsen ansvarar för att leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över nämnders verksamhet.

2.3 Revisionskriterier

I granskningen har revisionskriterierna utgjorts av:

- 6 kap. 6 § kommunallagen (2017:725)
- 6 kap. 1 § kommunallagen (2017:725)
- Reglemente för intern kontroll, KF 161220
- Malmö stads budget 2024, KF 231102

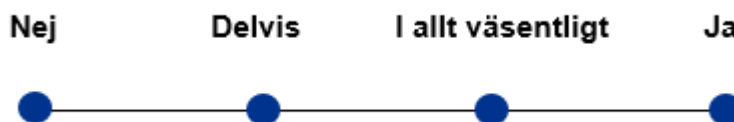
- Handlingsplanen *Att förebygga och hantera ekonomisk brottslighet och oegentligheter i välfärden*, KS 200819
- Riktlinjer i syfte att motverka korruptivt beteende - *Om mutor och jäv*, KS 2010.

2.4 Metod

Granskningen har genomförts genom:

- Dokumentstudier av underlag av relevans för granskningen, så som handbok för intern kontroll, nämndernas internkontrollplaner och riskanalyser 2023–2024, riktlinjer för mutor och jäv, bisysslor och inköpsverksamhet, tillämpningsanvisningar för attestreglemente, rutiner och checklistor.
- Intervjuer har genomförts med följande funktioner:
 - Stadskontoret: Utvecklingssamordnare intern kontroll och välfärdsbrottslighet, upphandlingschef, sektionschef upphandlingsenheten och stadsjurist HR-avdelningen.
 - Fastighets- och gatukontoret: Kvalitetschef, internkontrollsamordnare, redovisningschef, stadsjurist, upphandlingschef, upphandlare, ombud, HR-chef, exploateringschef, sektionschef och projektledare.
 - Serviceförvaltningen: Verksamhetscontroller, upphandlare, HR-chef, enhetschef byggprojektenheten, sektionschef och byggprojektledare.
- Stickprovsvisa kontroller har genomförts av tre projekt inom tekniska nämndens verksamhet och tre projekt inom servicenämndens verksamhet. Urval har gjorts utifrån projekt som upphandlats under perioden 2023–2024. Underlag har begärts in avseende de sex projekten och underlaget har kontrollerats avseende leverantörskontroll, anbudsutvärdering, ÅTA-kostnader och bisysslor.

De bedömningar som avlämnas i granskningen har utgått ifrån följande bedömningsnivåer.

Samtliga intervjuade har beretts möjlighet att faktakontrollera rapporten.

3 Resultat av granskningen

3.1 Riskanalys och intern kontroll

Enligt reglemente för intern kontroll i Malmö stad (antaget av kommunfullmäktige 2016-12-20 § 303) har kommunstyrelsen det övergripande ansvaret för att se till att det finns en god intern kontroll, vilket innefattar att organisera arbetet samt bistå nämnderna och bolagen med stöd och kommungemensamma anvisningar. Nämnderna har det yttersta ansvaret för att den interna kontrollen är tillräcklig inom dess ansvarsområden. Nämnderna ska årligen besluta om internkontrollplan utifrån dokumenterade riskanalyser. En årlig uppföljning av nämndernas arbete med intern kontroll ska rapporteras till kommunstyrelsen. Verksamhetsansvariga chefer ska se till att medarbetarna har förståelse för vad god kontroll innebär i den egna verksamheten och att det finns goda förutsättningar för att upprätthålla sådan. Det framgår av reglementet att detta bland annat innebär att stödja ett riskmedvetande, det vill säga att chefer och medarbetare är uppmärksamma på det som kan gå fel eller misstänks kunna gå fel och agerar utifrån detta.

3.1.1 Kommunstyrelsen

Av stadskontorets handbok för intern kontroll (senast reviderad oktober 2020) framgår hur det praktiska internkontrollarbetet ska genomföras i staden. En del i detta är att kommungemensamma internkontrollgranskningar tas fram för samtliga nämnder årligen. Korruption omnämns inte bland de kommungemensamma granskningar som genomförts år 2023 och som genomförs år 2024. En av de kommungemensamma granskningarna år 2024 utgörs av AI-relaterade risker. Det anges att bristande beredskap för att identifiera, möta och hantera möjligheter och risker kopplade till AI, på grund av bristande kompetens, kan leda till bland annat välfärdsbrottslighet och otillåten påverkan.

Intervjuade lyfter att en kommungemensam internkontrollgranskning år 2021 avsåg regler och rutiner avseende anmälan av bisyssla, samt att en likartad granskning planeras inför år 2025. Intervjuade beskriver vidare att risken för korruption är något som diskuteras i staden och hänvisar till handlingsplanen *Att förebygga och hantera ekonomisk brottslighet och oegentligheter i välfärden*.

3.1.2 Tekniska nämnden

I tekniska nämndens internkontrollplaner år 2023 och 2024 har följande risker och tillhörande åtgärder med bäring på granskningen identifierats:

- Risk för handel utanför avtal (2023). Åtgärd: Fortsatt kontinuerlig analys och informationsinsatser.
- Risk för otillåten påverkan (2023). Åtgärd: Genomföra åtgärder (utifrån stadsrevisionens rekommendationer) för att stärka arbetet med att förebygga otillåten påverkan.

- Risk för oegentligheter i välfärden (2023) - bristande följsamhet till inköps- och upphandlingsrutiner. Åtgärd: Införa avtalsdatabas för inköp, certifiering av beställare samt se över rutiner vid kontanthantering.
- Kännedom om mutor och jäv (2024). Åtgärd: Utbildning.

I riskanalysen som föregick internkontrollplan år 2024 identifierades risk för handel utanför avtal. Det hänvisas i kommentar till att det under 2023 genomfördes en inventering av befintliga avtal inför att kommungemensamt avtalssystem ska införas under 2024–2025.

3.1.3 Servicenämnden

I servicenämndens internkontrollplaner år 2023 och 2024 framgår att följande granskningar ska genomföras utifrån identifierade risker:

- Inköpsprocessen i serviceförvaltningen (2023). Utifrån risk för att nämnden bryter mot lagar, regler, policy för inköp och egna rutiner på grund av otillräcklig kunskap eller medveten överträdelse.
- Uppföljning av leverantörsavtal (2024). Utifrån risk för otillräcklig uppföljning av villkor i leverantörsavtal vilket kan leda till felaktiga kostnader för gjorda inköp.

Under intervju lyfts att det i avdelning stadsfastigheters riskanalys under en längre tid inkluderats en risk kopplad till beställningsrätten. I avdelningens risklista (utdrag från verksamhetssystemet Stratsys daterat 2024-06-14) beskrivs detta som risk för att medarbetare genomför beställningar utanför sin behörighet på grund av att rutiner inte är kända, vilket kan leda till ekonomiska konsekvenser och förtroendeskada. I kommentar framgår att utbildning genomförs regelbundet samt att det återkommande diskuteras på sektioner. I avdelningens risklista har vidare risker identifierats gällande uppföljning av procentfördelning vid avrop från ramavtal och avseende avtalstrohet.

3.1.4 Bedömning

Vår bedömning är att det delvis genomförs riskanalyser för att identifiera svagheter i organisationen och i de egna verksamheterna kopplat till korruption.

Granskningen visar att det finns utvecklade processer kring riskanalyser och intern kontroll i staden, samt att det inom tekniska nämnden och servicenämnden identifierats vissa risker med bäring på området korruption.

Vi rekommenderar dock att nämnderna tar ett bredare grepp om begreppet och i högre grad inkludera verksamhetsrisker kopplade till korruption i sina riskanalyser. Detta som ett led i att säkerställa att riskerna belyses kontinuerligt.

3.2 Kontrollmiljö och kontrollarbete

3.2.1 Kommunstyrelsen

Vi har inom ramen för granskningen identifierat ett antal styrande dokument och processer som relevanta för kontrollmiljön gällande risken för korruption, utifrån perspektivet kommunstyrelsens uppsiktsplikt. Dessa beskrivs nedan.

3.2.1.1 Övergripande riktlinjer

Kommunstyrelsen överlämnade i januari 2010 dokumentet *Om mutor och jäv – en vägledning för offentligt anställda* som riktlinjer gällande korruptivt beteende för staden. Vägledningen är framtagen av Finansdepartementet och Sveriges Kommuner och Landsting (nu Sveriges Kommuner och Regioner, SKR). Det har inte genomförts någon revidering eller uppföljning av riktlinjerna.

Inom Stadskontorets hållbarhetsavdelning arbetar två utvecklingssamordnare med intern kontroll och välfärdsbrottslighet. Av intervju framgår att dessa har till uppgift att sprida kunskap och stödja förvaltningarna. Utvecklingssamordnarna ingår i SKR:s nätverk avseende otillåten påverkan, följer processer och förmedlar ut information till ledningsgrupper. De framhåller under intervju vikten av att hålla frågor gällande välfärdsbrottslighet och otillåten påverkan levande i organisationskulturen.

På stadens intranät Komin finns riktlinjer med bäring på granskningsområdet under rubriken *Gör rätt som tjänsteperson*. Det framgår att beteendet i rollen som medarbetare eller förtroendevald ska bota i de grundläggande värdena demokrati, rättssäkerhet och effektivitet, samt att den enskilde ansvarar för att sätta sig in i och följa de lagar och riktlinjer som gäller. Sidan innehåller information och riktlinjer gällande representation, alkohol i samband med representation, förmåner, mutor, jäv, bisysslor och kontroll vid misstanke om oegentlighet.

Gällande bisyssla har stadskontorets HR-avdelning tagit fram ett dokument (senast uppdaterat 2022-03-07) för att förtydliga arbetshindrande- och konkurrensbisysslor samt förtroendeskadliga bisysslor. HR-avdelningen utbildar HR-chefer och HR-konsulter i organisationen, som i sin tur ska informera de chefer de stödjer. I utbildningar har det ingått information om bisysslor och till viss del mutor och jäv. Av intervju framgår att stadskontorets HR-avdelning informerar organisationen om regelverket för bisysslor, så som att det ska tas upp vid nyanställning och medarbetarsamtal, samt rekommenderar att bisysslor tas upp vid arbetsplatsträffar (APT). HR-avdelningen följer inte upp anmälda bisysslor centralt.

Vid tiden för granskningen har kommunstyrelsens arbetsgivarutskott (2024-10-22 § 31) fastställt *Riktlinjer för bisysslor i Malmö stad*. Av riktlinjerna framgår exempelvis att arbetsgivaren behöver informera medarbetarna om skyldigheten att anmäla bisyssla och de uppgifter som behövs för att arbetsgivaren ska kunna bedöma bisysslan. Det framgår att detta ska informeras om vid rekrytering och minst en gång per år i samband med medarbetarsamtal. Det framgår hur otillåtna bisysslor ska hanteras, så som att arbetsgivarens beslut ska vara skriftligt och innehålla en motivering.

Vad gäller sponsring har vi tagit del av en utredning om sponsring ur kommunal synvinkel från 1996, ett beslut om att anta denna som vägledning för nämnderna vid beslut i frågor om sponsring (kommunstyrelsen 1996-05-08 § 165, dnr 314/96), samt ett kommunfullmäktigebeslut om att anta policy för sponsring av skolan (kommunfullmäktige 2004-02-04, dnr 625/2003). Det finns inte något aktuellt stadsövergripande styrdokument gällande sponsring. Vidare har vi inte tagit del av något särskilt underlag där stadens ställningstagande mot oegentligheter i förhållande till leverantörer framgår.

I kommunens handlingsplan *Att förebygga och hantera ekonomisk brottslighet och oegentligheter i välfärden* från 2020 ingår att ta fram och implementera metodstöd på områdena otillåten påverkan och interna oegentligheter. Det beskrivs att metodstödet ska innehålla bland annat stöd och hjälp kring metoder för att analysera risker på området, kommunikationsinsatser, dilemmabank, filmer samt stöd till chefer och medarbetare i hur de ska agera vid fall av otillåten påverkan och oegentligheter. Vi har inom ramen för denna granskning inte tagit del av något tydligt metodstöd.

3.2.1.2 Inköp och upphandling

Stadskontoret har tagit fram riktlinjer för inköpsverksamheten (upprättade 2018-03-19) som kompletterar Malmö stads inköspolicy. Av riktlinjerna framgår att kommunstyrelsen genom stadskontorets upphandlingsfunktion har ett särskilt åtagande att hantera generella strategiska frågor som rör stadens inköpsverksamhet på kommunövergripande nivå, samt att funktionen ansvarar för att kommunövergripande ramavtal upphandlas. I riktlinjerna beskrivs exempelvis delmoment för inköpsprocessen, inklusive upphandling, och metod för direktupphandling. Vid tiden för granskningen pågår revidering av riktlinjerna och de förväntas gå till kommunstyrelsen för beslut under senhösten 2024.

Av intervju framgår att stadskontorets upphandlingsenhet tagit fram en vägledning på intranätet gällande hur direktupphandlingar ska genomföras samt ett digitalt utbildningspaket till beställare och de som genomför direktupphandlingar i staden. Vidare framgår att ett system tillika databas har upphandlats för hela staden, undantaget ett bolag. Systemet ska kunna användas för alla typer av upphandlingar och för att lägga in samtliga avtal för att kunna få en översyn. Av intervju framgår även att möjligheterna ses över att upphandla ett inköpsanalyssystem för att tydligare kunna överblicka stadens inköpsmönster.

Vidare har kommunstyrelsen beslutat (2023-03-01) om tillämpningsanvisningar för attestreglementet för Malmö stad. Av tillämpningsanvisningarna framgår exempelvis att beslut- och behörighetsattestanter utses av nämnd, samt att granskningsattest görs av den som har kunskap att genomföra kontrollen.

Som nämnt ovan finns systemstöd, information och utbildning att tillgå från upphandlingsenheten. Det framgår av intervju att enheten inför upphandlingar informerar berörda tjänstepersoner om exempelvis mutor och jäv. Intervjuade framhåller respektive tjänstepersons ansvar att följa regelverken.

Vidare framgår av intervju att upphandlingsenheten genomför kontroller av anbudslämnare genom kreditupplysning via UC, kontroll av skulder hos Kronofogden via TendSign samt kontroll av skattekonto. Kontroller genomförs i samband med anbudsutvärdering, innan avtal tecknas. Sanningsförsäkran enligt lagen om offentlig upphandling ska undertecknas av leverantören för att intyga att inga uteslutningsgrunder föreligger. Intervjuade beskriver att upphandling är ett regelstyrkt område samt att lagstyrda krav följs. Gällande underleverantörer framgår av intervju att kontroller genomförs i första ledet samt att det krävs att leverantörer ska ha krav på sina underleverantörer. Vidare anges att ett verktyg i form av en upphandlingsdagbok tagits fram inom upphandlingsenheten. Verktöget syftar till att anteckna vilka diskussioner som förts gällande en upphandling och vilka som deltagit. Vid tiden för

granskningen pågår ett arbete med att anställa utredare inom upphandlingsenheten med kompetens för att göra utökade kontroller gällande riskbranscher.

Stadskontorets upphandlingsenhet är inte inblandad i fastighets- och gatukontorets eller serviceförvaltningens rutinarbete, dock finns kontaktvägar sinsemellan.

3.2.2 Tekniska nämnden

Tekniska nämnden har tagit fram riktlinjer för att motverka mutor och jäv inom sin verksamhet (beslutade 2020-01-28 § 10). Av riktlinjerna framgår att en anställd eller förtroendevald inte ska kunna misstänkas för att låta sig påverkas av ovidkommande önskemål i sitt arbete. I riktlinjerna hänvisas till Institutet mot mutors näringslivskod och det anges att reglerna om mutor generellt ska tillämpas snävt. Vidare innehåller riktlinjerna resonemang gällande vad som är att anse som otillbörlig eller tillbörlig förmån och exempel på situationer. Vidare har fastighets- och gatukontoret tagit fram riktlinjer vid uppvaktning och gåvor till medarbetare, av vilka det exempelvis framgår att upphandlad leverantör ska användas och att HR-avdelningen i vissa fall ska kontaktas.

Av checklista för chefer vid introduktion av ny medarbetare framgår att om en medarbetare i samband med anställningsintervju angett att den har en bisyssla ska chefen inom de första veckorna kontrollera om blanketten för bisyssla lämnats in till HR. Det framgår även att introduktionsfilmer ska visas, vilka bland annat innehåller information om vad det innebär att arbeta i en politiskt styrd organisation, samt att medarbetaren inom ett halvår ska ha deltagit i kansliets halvdagsutbildning där bland annat mutor och jäv behandlas.

Avseende nämndens identifierade risk gällande otillåten påverkan (se avsnitt 3.1.2) kommer det under hösten 2024 att hållas en utbildning i tre delar för medarbetare och chefer inom fastighets- och gatukontoret. Utbildningen kommer enligt uppgift att inkludera case-övningar och beröra tjänstepersonens roll, mutor och jäv.

Vi har vidare tagit del av ett informationsmaterial gällande otillåten påverkan som behandlats på ett chefsmöte inom förvaltningen under 2023. I materialet finns skrivningar gällande otillåten påverkan, hot och våld, jäv och korruption. Gällande att motverka korruption hänvisas till meddelarfrihet, yttrande- och åsiktsfrihet, visselblåsarfunktionen, LOU, objektivitetskravet och försiktighetsprincipen. Av en checklista för verksamhets-/arbetsspecifika rutiner och instruktioner vid våld och hot framgår otillåten påverkan som exempel på område där arbetsplatspecifika rutiner och instruktioner kan behöva tas fram.

Vad gäller tekniska nämndens identifierade risk i internkontrollplan 2023 gällande oegentligheter i välfärden (se avsnitt 3.1.2) noterar vi att ett stadsövergripande arbete pågår med införande av avtalsdatabas för inköp och ökande av beställarkompetensen (avsnitt 3.2.1.2).

Avseende upphandling finns riktlinjer för direktupphandling (senast reviderade 2022-02-01), förvaltningsspecifik information och instruktion på intranätet gällande direktupphandling, offentlig upphandling och ramavtal, samt en processbeskrivning avseende fastighets- och gatukontorets upphandlingsprocess för varor och tjänster (daterad 2021-11-01). Av processbeskrivningen framgår att de olika stegen utgörs av

Malmö stad

Granskning av förebyggande arbete mot korruption
2024-11-27

resursäskande, behovsanalys, framtagande av upphandlingsdokument, annonsering i TendSign, utvärdering och tilldelning, avtal och erfarenhetsåterföring.

Inom fastighets- och gatukontoret finns en enhet som arbetar med upphandling och avtalsuppföljning. Den upphandlare som genomfört en upphandling följer med som ombud i entreprenaden. Vidare deltar i varje upphandling en projektledare från verksamheten som ska upphandla samt en extern byggledare som kontrollerar på plats. Ombudets huvuduppdrag är avtalsuppföljning. Av intervju framgår att det finns kontrollfunktioner i fastighets- och gatukontorets rutiner för upphandling, så som att två personer alltid deltar vid anbudsöppning.

Av ett utdrag ur fastighets- och gatukontorets projekthandbok framgår att ombudets roll är att upprätta, förvalta och följa upp kontraktet, samt att ombudet har behörighet att företräda fastighets- och gatukontoret i frågor som rör entreprenaden samt träffa ekonomiska och andra uppgörelser inom ramen för överenskommen entreprenadbudget. Ombudet ska kontinuerligt följa upp och redovisa till projektledaren inför ekonomiska uppföljningar. Intervjuade beskriver roll- och ansvarsfördelningen mellan ombud och projektledare som ett sätt att minska risk för jäv och påverkansmöjligheter. Vi har inom ramen för granskningen tagit del av exempel på checklistor för upphandling, genomförande och ekonomisk uppföljning av projekt. Av checklistor framgår exempelvis att motsvarande kontroller som nämns i avsnitt 3.2.1.2 gällande kreditupplysning, kontroll av skulder och skattekonto ska genomföras inför avtalstecknande.

Vad gäller attest hänvisas i tekniska nämndens internkontrollplaner 2023 och 2024 till att attestrutiner är inbyggda i förvaltningens processer.

3.2.3 Servicenämnden

Förvaltningsövergripande riktlinjer för att motverka tagande respektive givande av muta, samt avseende jäv och andra intressekonflikter har tagits fram av förvaltningens HR-avdelning (senast reviderade 2024-02-02). Riktlinjerna syftar till att de anställda ska ha kunskap om reglerna för att inte komma i situationer som i efterhand skulle kunna ifrågasättas. Det anges att reglerna om tagande respektive givande av muta ska tillämpas på ett snävt sätt.

Gällande jäv och andra intressekonflikter framgår att riktlinjerna utgör ett komplement till stadens riktlinjer för att motverka korrupt beteende. I riktlinjerna anges situationer på när jäv kan föreligga samt att man bör vara extra uppmärksam vid exempelvis upphandling, rekrytering, myndighetsutövning och attest av fakturor.

På serviceförvaltningens intranät finns listade dokument som kan komma att behövas signeras vid anställning. Av ett utdrag från intranätet framgår en hänvisning till blankett för att anmäla bisyssla och information om att medarbetaren är skyldig att anmäla detta. Det finns även en hänvisning till att offentligt anställda ska vara medvetna om riktlinjerna för mutor och jäv, samt en uppmaning om att se en film gällande detta.

Vidare finns riktlinjer för direktupphandling (beslutade av servicenämnden, senast reviderade 2022-10-26) samt rutin för inköp och upphandling i serviceförvaltningen (senast reviderad 2022-06-01), vilka hänvisar till stadens styrdokument och intranätet. Av riktlinjer för direktupphandling framgår exempelvis att val av leverantör ska göras på

objektiva och affärsmässiga grunder samt att regler om jäv ska iakttas. Av rutinen framgår när och hur upphandling ska genomföras, vad som ska dokumenteras och diarieföras samt att avtalsuppföljning ska genomföras löpande. Ett exempel på kontroll i samband med avtalsuppföljning anges vara att kontrollera om priset på fakturor stämmer överens med avtalade priser.

Det finns anställda upphandlare på avdelningen stadsfastigheter. Avdelningens byggprojektenhet genomför dock sina egna upphandlingar. Av intervju gällande byggprojektenheten framgår att motsvarande kontroller som nämns i avsnitt 3.2.1.2 gällande leverantörernas ekonomi genomförs vid upphandlingar. Det framgår även att vilka kontroller som ska genomföras regelbundet stäms av med jurist på förvaltningen. Vidare framgår att två medarbetare alltid deltar vid öppning av anbud. Utvärdering av anbud genomförs i regel av en jury om fem personer som gör enskilda bedömningar vilka samlas in av en utomstående. Avtal undertecknas av sektionschef och byggprojektledare.

Beställningsrätten (senast reviderad 2022-01-18) utgör ett komplement till servicenämndens delegationsordning. Av intervju framgår att information gällande beställningsrätten och relaterad lagstiftning ges till medarbetarna på enheten årligen. Av dokumentet framgår att en förutsättning för beställningsrätt avseende byggprojekt är deltagande i en årlig genomgång av projektledares ansvar och befogenheter.

Vidare framgår att det, utöver det dagliga samarbetet, genomförs kvartalsvisa projektgenomgångar där respektive projektledare och närmaste chef ser över samtliga projekt och dessas ekonomi. Vi har inom ramen för granskningen även tagit del av en internt genomförd granskning av upphandlingar samt exempel på revisioner där arbetsmiljö, arbetsrättsliga villkor och miljö följts upp av byggprojektenheten.

3.2.4 Bedömning

Vår bedömning är att nämnderna delvis har säkerställt en god kontrollmiljö avseende risken för korruption.

Vi konstaterar att det finns rutiner och riktlinjer med bäring på korruptionsrisker inom kommunstyrelsens, tekniska nämndens och servicenämndens verksamhetsområden.

Vi bedömer att stadskontoret, utifrån kommunstyrelsens samordnande roll, har framtagit interna regelverk och stödjande dokument för stadens övergripande arbete i form av information på intranätet och riktlinjer för mutor och jäv, bisysslor, inköp och upphandling. Vi konstaterar att kommunstyrelsens vägledning gällande mutor och jäv överlämnades 2010 och har inte reviderats därefter. Även om vägledningen tagits fram av externa aktörer bedömer vi att det, utifrån kommunstyrelsens ansvar att leda, samordna och ha uppsikt, är styrelsens ansvar att tillse att dess antagna regelverk är uppdaterade och förenliga med gällande lagstiftning. Vi noterar att det i vägledningen hänvisas till bestickning, vilket inte längre ingår i brottsbalken.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att utöka sin styrning på området, detta i form av att säkerställa att styrdokument är uppdaterade, tydligare säkerställa ett gemensamt förhållningssätt inom hela organisationen samt att kompetensutveckling sker för alla medarbetare. Vi anser att det metodstöd som nämns i handlingsplanen mot ekonomisk brottslighet och oegentligheter i välfärden vore ett bra initiativ att slutföra. Vi noterar att

ett antal korruptionsrelaterade ärenden mellan Malmö stad och olika leverantörer ägt rum de senaste åren. Vi vill särskilt påtala vikten av att ta lärdom av inträffade händelser för att stärka det förebyggande arbetet mot just korruption.

Vi konstaterar att det finns riktlinjer för att motverka mutor och jäv inom tekniska nämndens verksamhet. Vi bedömer vidare att det finns rutiner och arbetssätt gällande upphandling, exempelvis genom att det finns en tydlig rollfördelning gällande projektledare och avtalsuppföljande ombud. Vi ser positivt på att en utbildning ska genomföras för medarbetare och chefer under hösten 2024, där frågor med bäring på korruption planeras belysas.

Vad gäller servicenämnden konstaterar vi att det finns riktlinjer för att motverka tagande respektive givande av muta samt jäv och andra intressekonflikter. Vi bedömer att det finns rutiner och arbetssätt gällande upphandling och årlig genomgång för medarbetarna gällande projektledares ansvar och befogenheter.

Vi rekommenderar att nämndernas arbete stärks genom att riktlinjernas innehåll ytterligare införlivas i organisationskulturen och att dialoger kring förebyggande av korruption kontinuerligt förs i verksamheterna.

3.3 Stickprovskontroller

Som nämnts i avsnitt 2.4 har stickprovsvisa kontroller genomförts inom ramen för granskningen. En stickprovsmall har tagits fram med utgångspunkt i kommunallagens krav på intern kontroll samt identifierade risker i handlingsplanen *Att förebygga och hantera ekonomisk brottslighet och oegentligheter i välfärden* gällande upphandling och bisysslor. Mallen har inkluderat frågeställningar gällande hur leverantörskontroll, anbudsutvärdering, ÅTA-kostnader och bisysslor hanterats och dokumenterats. Ett urval om tre projekt från respektive nämnds verksamhet har granskats. Resultatet av stickprovskontrollerna presenteras i nedan avsnitt.

3.3.1 Tekniska nämnden

Av de tre projekten har ett en projektbudget om drygt 35 mnkr och två har en projektbudget om ca 7 mnkr. I tabellen nedan redogörs för om kontroll genomförts utan anmärkning (UA) eller om vi funnit avvikelser i förhållande till vår stickprovsmall.

Projekt	Leverantörs-kontroll	Anbuds-utvärdering	ÅTA-kostnader	Bisysslor
1	UA	Mindre avvikelser finns	Mindre avvikelser finns	UA
2	UA	Mindre avvikelser finns	Mindre avvikelser finns	UA
3	UA	Mindre avvikelser finns	Mindre avvikelser finns	UA

Malmö stad

Granskning av förebyggande arbete mot korruption
2024-11-27

Vad gäller leverantörskontroll framgår av våra stickprovskontroller att krav ställts på leverantören i förfrågningsunderlag. Exempel på krav som ställts i förfrågningsunderlag, med bäring på risken för korruption, är brott, missförhållanden, skatter och socialförsäkringsavgifter, samt ekonomisk och finansiell ställning. Stickprovskontrollerna visar att kontroll av leverantören avseende kraven i förfrågningsunderlaget genomförts.

Det framgår av samtliga förfrågningsunderlag hur anbudsutvärdering ska genomföras. Vi har tagit del av underlag där det i ett fall framgår att anbudsutvärdering skett i enlighet med förfrågningsunderlaget. I övriga två fall framgår det av underlag att prisjämförelse genomförts, dock framgår inte huruvida någon leverantör utesluts. Det framgår inte huruvida två personer deltagit i anbudsutvärderingen

Avseende ÄTA-kostnader framgår de inte uttryckligen av byggmötesprotokoll, dock finns i byggmötesprotokoll i två fall hänvisningar till ÄTA-listor. ÄTA-listorna stämmer överens med det fakturaunderlag vi erhållit. I ett projekt har vi inte erhållit dokumentation gällande attestering.

Vi har inte tagit del av några underlag som visar att projektledare eller avtalstecknare i respektive projekt anmält bisyssla till arbetsgivaren. Vår registerkontroll visar inte heller att projektledare eller avtalstecknare har någon aktiv bisyssla i form av funktionärsposter i näringsdrivande associationer.

3.3.2 Servicenämnden

Två av projekten har projektbudget om 8–10 mnkr och ett projekt har en projektbudget om drygt 170 mnkr. I tabellen nedan redogörs för om kontroll genomförts utan anmärkning (UA) eller om vi funnit avvikelser i förhållande till vår stickprovsmall.

Projekt	Leverantörs-kontroll	Anbuds-utvärdering	ÄTA-kostnader	Bisysslor
1	UA	UA	Avvikelser finns	UA
2	UA	Mindre avvikelser finns	Avvikelser finns	UA
3	UA	Mindre avvikelser finns	Ej tillämplig	UA

Gällande leverantörskontroll framgår av våra stickprovskontroller att krav ställts på leverantören i förfrågningsunderlag. Exempel på krav som ställts i förfrågningsunderlag, med bäring på risken för korruption, är god ekonomisk ställning, att inga uteslutningsgrunder enligt 13 kap. 1–3 §§ föreligger, samt registrering i aktiebolags-, handelsbolags- eller föreningsregister. Stickprovskontrollerna visar att kontroll av leverantören avseende kraven i förfrågningsunderlaget genomförts.

Avseende anbudsutvärdering framgår av våra kontroller att det framgår av förfrågningsunderlag hur anbudsutvärdering ska genomföras. I två fall finns

dokumentation på att anbudsutvärdering skett i enlighet med förfrågningsunderlaget. I det tredje fallet finns avvikelser i dokumentationen av anbudsutvärderingen. I ett fall framgår att två personer deltagit i anbudsutvärderingen.

I ett projekt finns inga ÄTA-kostnader vid tiden för granskningen. I två fall finns ÄTA-kostnader gällande vilka vi inte erhållit underlag som byggmötesprotokoll eller fakturor.

Vi har inte tagit del av några underlag som visar att projektledare eller avtalstecknare i respektive projekt anmält bisyssla till arbetsgivaren. Vår registerkontroll visar inte att projektledare eller avtalstecknare har någon aktiv bisyssla med bäring på projekten.

3.3.3 Bedömning

Vår bedömning är att det delvis finns ett systematiskt arbete med kontroller utifrån beslutade riktlinjer och ingångna avtal.

Granskningen visar genom iakttagelser i avsnitt 3.2 att det genomförs kontroller av leverantörer, dock genomförs inte någon systematisk kontroll av efterlevnad av hur leverantörer kontrolleras och utvärderas eller efterlevnad av regler för upphandling. Vi noterar att det inom servicenämndens byggprojektenhet genomförts en sådan uppföljning. Vad gäller kontroll av regler för attestordning framgår av tekniska nämndens internkontrollplaner att attestrutiner är inbyggda i förvaltningens processer. Motsvarande skrivning framgår inte av servicenämndens internkontrollplaner.

Vidare bedömer vi, med utgångspunkt i iakttagelser i avsnitt 3.2, att det genomförs kontroller avseende bisysslor i form av att de ska anmälas vid anställning och följas upp i medarbetarsamtal, samt att rutin för bisysslor tidigare varit föremål för en kommunövergripande internkontrollgranskning. Utöver detta genomförs det dock inte någon samlad kontroll avseende hur rutiner rörande intressekonflikter efterlevs.

Utifrån våra stickprovskontroller bedömer vi att det finns moment i de granskade projekten som har bäring på förebyggande arbete mot korruption, så som kravställande i förfrågningsunderlag inför upphandling och kontroll av kraven. Vi konstaterar dock utifrån stickprovskontrollerna gällande servicenämnden att viss dokumentation inte funnits att redovisa. Vi bedömer att detta utgör en brist utifrån ett korruptionsriskperspektiv.

3.4 Hantering av indikationer kopplade till korruption

3.4.1 Kommunstyrelsen

Av kommunstyrelsens vägledning avseende mutor och jäv (se avsnitt 3.2.1.1) framgår att i situationer där påverkansförsök eller jäv misstänks förekomma bör närmaste chef eller annan lämplig överordnad kontaktas.

Av intervju framgår att det finns två vägar att gå vid upptäckt av eller indikationer på korruption, varav den ena utgörs av Malmö stads visselblåsarfunktion och den andra är att kontakta en chef i den egna linjeorganisationen. Information om visselblåsarfunktionen har enligt intervjuade gått ut till medarbetarna och finns på stadens hemsida samt intranät. Att kontakta en chef beskrivs som den mest naturliga

Malmö stad

Granskning av förebyggande arbete mot korruption
2024-11-27

vägen i de flesta ärenden. Efter anmälan via visselblåsarfunktionen eller kontakt med chef genomförs utredning av om misstankarna kan styrkas.

Vidare framgår av intervju att ett arbetsrättsligt ärende initieras vid hantering av indikationer på korruption. Stadskontorets HR-avdelning stödjer förvaltningarna i utredningar vid behov. Om den arbetsrättsliga utredningen leder till att uppkomna misstankar kan styrkas finns, enligt de intervjuade, oftast grund för avsked enligt praxis.

Innan avslut av en anställning stämmer förvaltningarna i regel av med stadskontorets HR-avdelning. Detta sker enligt uppgift i merparten av ärendena och syftar till att säkerställa att arbetsrätten tillämpas likartat oavsett förvaltning. Det framhålls under intervju att HR-avdelningen, mot bakgrund av att Malmö stad är en juridisk person, har fullmakt att företräda förvaltningarna i tvist eller mål i domstol, vilket medför ett behov av att HR-avdelningen är involverad när anställningar avslutas.

Som nämnts i 3.2.1.1 nämner handlingsplanen *Att förebygga och hantera ekonomisk brottslighet och oegentligheter i välfärden* att metodstöd, inkluderande stöd till chefer och medarbetare i hur de ska agera vid fall av otillåten påverkan och oegentligheter, skulle tas fram. Vi har inte tagit del av något sådant.

3.4.2 Tekniska nämnden

Av tekniska nämndens riktlinjer för att motverka mutor och jäv (se avsnitt 3.2.2) framgår att vid misstanke eller upptäckt av korruptionsbrott ska närmaste chef kontaktas för att föreslå hantering eller åtgärder. Om chef inte ger gehör kan dennes chef eller HR-chefen kontaktas. Det framgår att chef, HR-chef och förvaltningsdirektör avgör om en polisanmälan ska göras. Om någon fått en gåva i samband med myndighetsutövning eller upphandling ska det alltid rapporteras till närmaste chef eller motsvarande, vilken i sin tur meddelar HR-chefen som har att hantera ärendet. Det framgår att jävssituationer ska meddelas till närmaste chef eller motsvarande och att alla arbetsplatser ska skapa förutsättningar för arbetsplatsdiskussioner om vilka situationer som kan uppstå och hur det ska hanteras.

Intervjuade beskriver att vid misstanke eller anmälan om oegentlighet kontaktas HR och/eller ekonomi samt stadsjurist. Stadsjuristen är även kontaktperson för visselblåsarfunktionen. Avdelningschef eller förvaltningens ledningsgrupp tar beslut om en internutredning ska inledas. Vi har inom ramen för granskningen tagit del av en mall för internutredning, i vilken utredarna ska beskriva vad som inträffat eller misstänks ha inträffat, konstaterade eller troliga orsaker, möjliga eller vidtagna åtgärder, samt vilka åtgärder som bör vidtas för att det inträffade inte ska upprepas. Av intervju framgår att stadsjurist, ekonomi, HR och internkontrollsamordnare samverkar gällande internutredningar.

3.4.3 Servicenämnden

Av förvaltningens riktlinjer för att motverka tagande respektive givande av muta (se avsnitt 3.2.3) framgår att vid misstanke eller upptäckt av korruptionsbrott samt frågor om vad som utgör en otillbörlig förmån eller gåva ska närmaste chef kontaktas. Denne kan därefter föreslå hantering eller åtgärder. Om närmaste chef inte ger gehör kan

dennes chef eller HR-chef kontaktas. Om en förmån bedöms kunna uppfattas som otillbörlig ska HR-chef tillsammans med förvaltningsdirektör avgöra om polisanmälan ska göras. Vidare framgår att jävssituationer ska meddelas till närmaste chef och att arbetsplatsen ska skapa förutsättningar för diskussioner gällande jävsfrågan.

Av intervju framgår att två HR-medarbetare och en jurist är inkopplade i arbetet med visselblåsarfunktionen från förvaltningens sida.

3.4.4 Bedömning

Vår bedömning är att indikationer på korruption i allt väsentligt hanteras enligt de rutiner och riktlinjer som finns.

Granskningen visar att det finns uttalade och dokumenterade riktlinjer gällande att vända sig till närmsta chef alternativt visselblåsarfunktionen vid indikationer på korruption. Vi bedömer att det finns funktioner inom verksamheterna med ansvar för att ge stöd, ta emot och utreda misstankar om oegentligheter.

Vidare rekommenderar vi kommunstyrelsen att utveckla de stadsövergripande rutinerna för rapportering av oegentligheter i ovan nämnda vägledning om mutor och jäv. Detta i avseende att tydliggöra hur rapportering av oegentligheter ska genomföras och vilka funktioner som ansvarar för hantering. Vi noterar att det i handlingsplanen planerade metodstödet inte tagits fram.

Vår granskning har inte omfattat substansgranskning av hur enskilda anmälningar till chefer eller visselblåsarärenden hanteras.

3.5 Uppföljning och återrapportering

Vi har inte tagit del av något politiskt uppdrag där arbete avseende korruption uttryckligen ska följas upp eller återrapporteras. Dock finns uppdrag och processer med bäring på området där uppföljning och återrapportering genomförts.

År 2020 och 2022 fattades politiska beslut gällande uppföljning av handlingsplanen *Att förebygga och hantera ekonomisk brottslighet och oegentligheter i välfärden* (se avsnitt 2). Återrapporteringen av handlingsplanen 2022 innehöll en beskrivning av vidtagna åtgärder och återstående arbete. Det framgår inte när ytterligare återrapportering ska ske.

Genom reglemente för intern kontroll (se avsnitt 3.1) ger fullmäktige i uppdrag till styrelse och nämnder att säkerställa en tillräcklig intern kontroll, dels övergripande, dels inom respektive nämnds ansvarsområden. Av reglementet framgår att verksamhetsansvariga chefer ska stödja ett riskmedvetande, att chefer och medarbetare ska vara uppmärksamma på vad som kan gå fel. I rapportens avsnitt 3.1–3.1.3 ovan redogörs för styrelsens och nämndernas arbete med internkontrollplaner.

Av protokollgranskning kan vi konstatera att kommunstyrelsen, tekniska nämnden och servicenämnden har fått återrapporteringar gällande internkontrollarbetet.

Kommunstyrelsen har behandlat uppföljning av internkontroll 2023 vid två tillfällen (§ 32/2024 och § 101/2024). Tekniska nämnden har behandlat uppföljning av internkontroll 2023 (§ 39/2024) och en deluppföljning av internkontroll 2024 (§

192/2024). Gällande de identifierade risker som nämns i avsnitt 3.1.2 framgår följande av uppföljningar:

- Risk för handel utanför avtal (2023) – Av uppföljningen framgår att ekonomienheterna har arbetat fram en manual för kartläggning av inköpsmönster och utvärdering var planerad till april 2024. Utifrån detta framgår att ett dialogmaterial för prognosmöten ska tas fram.
- Risk för otillåten påverkan (2023) - Det framgår inte av uppföljning av internkontrollplan 2023 huruvida åtgärder gällande att förbättra den systematiska hanteringen av otillåten påverkan samt genomföra kompetenshöjande insatser har genomförts.
- Risk för oegentligheter i välfärden (2023) – Av uppföljningen framgår att åtgärder med koppling till den stadsövergripande handlingsplanen mot välfärdsbrottslighet genomförts under 2022–2023 gällande inköp och upphandling. Åtgärderna bestod i att arbeta med en gemensam avtalsdatabas för staden samt avsluta samtlig kontanthantering inom förvaltningen.
- Kännedom om mutor och jäv (2024) – Av uppföljningen framgår att information om bland annat mutor och jäv har lämnats vid fastighets- och gatukontorets chefsträff. Det framgår även att ledningsgruppen beslutat om obligatorisk utbildning för tjänstepersoner under hösten 2024 (vilket nämnts ovan i avsnitt 3.2.2). Det framgår att vidare åtgärder planeras i form av att förvaltningen framåt ska ta fram förslag till ramar och riktlinjer för samverkan med ideella organisationer, utifrån perspektivet mutor och jäv.

Servicenämnden har behandlat uppföljning av internkontroll 2023 (§ 5/2024) och en deluppföljning av internkontroll 2024 (§ 73/2024). Gällande de identifierade risker som nämns i avsnitt 3.1.3 framgår följande av uppföljningar:

- Inköpsprocessen i serviceförvaltningen (2023) – Av uppföljningen framgår att granskning har genomförts av dokumentation av direktupphandlingar, utifrån identifierad risk gällande inköpsprocessen. Efter genomförd granskning föreslogs ytterligare utbildning och information gällande bestämmelserna i rutinen. I uppföljningen hänvisas till att upphandlingsenheten i Malmö stad tagit fram utbildningar, vilka skulle göras tillgängliga för samtliga förvaltningar hösten 2023.
- Uppföljning av leverantörsavtal (2024) – Av uppföljningen framgår att granskning har genomförts gällande indexuppräknings av avtal, genom stickprov av avtal och fakturor. Det anges att inga felaktigheter upptäcktes, dock föreslås att i vissa fall samarbeta närmare med leverantören.

Varken kommunstyrelsen eller nämnderna har någon återkommande punkt på dagordningen där frågor som korruption eller otillåten påverkan behandlas.

Vad gäller rutiner för hantering av enskilda ärenden med koppling till korruption (se avsnitt 3.4) har vi inte tagit del av någon systematisk sammanställning eller kategorisering av incidenter gällande oegentligheter och bedrägerier. Vår

protokollgranskning visar dock att kommunstyrelsen behandlat en uppföljning med statistik för visselblåsarärenden 2023 (§ 5/2024).

3.5.1 Bedömning

Vår bedömning är att det delvis genomförs uppföljning och återrapporering av arbetet med att förebygga, upptäcka och hantera korruption.

Vi konstaterar att vi inte tagit del av någon samlad uppföljning eller återrapporering gällande arbetet med att förebygga, upptäcka och hantera korruption. Granskningen visar dock att det finns uppdrag och processer med bäring på området där uppföljning och återrapporering genomförts. Vi bedömer att kommunstyrelsen bör säkerställa en fortsatt uppföljning av handlingsplanen *Att förebygga och hantera ekonomisk brottslighet och oegentligheter i välfärden*.

Vi konstaterar vidare att kommunstyrelsen och granskade nämnder inte har någon funktion som ansvarar för att sammanställa och analysera incidenter kopplade till korruption. Granskningen visar även att nämnderna inte på ett tydligt sätt informeras om det arbete kopplat till korruption som genomförs i verksamheterna.

4 Samlad bedömning och rekommendationer

Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunstyrelsen, tekniska nämnden och servicenämnden har säkerställt en tillräcklig intern kontroll för att förebygga, upptäcka och hantera korruption.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunstyrelsen utifrån sin uppsiktsplikt delvis har säkerställt en tillräcklig intern kontroll för att förebygga, upptäcka och hantera korruption.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att tekniska nämnden och servicenämnden delvis har säkerställt en tillräcklig intern kontroll för att förebygga, upptäcka och hantera korruption.

Se inledning samt respektive rapportkapitel för en mer detaljerad beskrivning.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi **kommunstyrelsen** att:

- Revidera vägledning gällande mutor och jäv för att säkerställa att antagna regelverk är uppdaterade och förenliga med gällande lagstiftning.
- Säkerställa implementering av handlingsplanen *Att förebygga och hantera ekonomisk brottslighet och oegentligheter i välfärden*, särskilt rörande metodstöd och kommunikationsinsatser.
- Tydligare säkerställa ett gemensamt förhållningssätt gentemot korruption genom kompetensutvecklande insatser för samtliga medarbetare.
- I samband med revidering av vägledning beakta rutiner för rapportering av oegentligheter och vilka funktioner som ansvarar för hantering.

Vi rekommenderar **tekniska nämnden** och **servicenämnden** att:

- Säkerställa ett bredare perspektiv på begreppet korruption i sina riskanalyser.
- Säkerställa att befintliga riktlinjer är kända samt att kontinuerliga dialoger kring förebyggande arbete mot korruption genomförs i verksamheterna.

Vi rekommenderar **servicenämnden** att:

- Säkerställa att det finns tillräcklig dokumentation avseende ÄTA-kostnader som tydligt visar var en kostnad är hänförlig och hur den har beslutats.

Malmö stad

Granskning av förebyggande arbete mot korruption
2024-11-27

Datum som ovan

KPMG AB

Helena Hansson

Certifierad kommunal yrkesrevisor

Fredric Gyllensten

Certifierad kommunal yrkesrevisor

Liz Gard

Certifierad kommunal yrkesrevisor

Lovisa Edvardsson

Verksamhetsrevisor

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.